

VIENTYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Tikrieji žmonės gyvena ne vien savo, bet ir laimėi ir gerbuviui, pirmoj vietoj statydami visų žmonių reiki-

THE PUBLIC LIBRARY
SEP 8 - 1938
New York Public Library
470 Fifth Ave.
3 CENT

LII. METAL. 206 (498) N.

Telephone: EVERgreen 7-7840

BROOKLYN, N. Y. TRECIAD IENIS, 1938 M. RUGSEJO-SE PTEMBER 7 D.

ŠIANDIEN

Ir mano žodis
Būkime talkininkai
Kalba apie durnius
Nepasako savo norų

K. ZEMAITIS

ŠIANDIEN ir man leiskite tarti kelis žodžius šioje skiltyje, kuri pastoviai užvardinta "ŠIANDIEN" ir kurios užvardinimas dienraščiu pilnai atitinka. Dienraštis tik ŠIANDIEN gali ir privalo kelti svarbius ir opius mūsų gyvenimo klausimus, kurie paliečia bendrą mus visus ir kurios neišvengiamai turime pergventi.

Nežiūrint to, kad turėsime bile kuriam laikraščiu ir labai gabų redaktorių, jis vienas, be skaitytojų ir bendradarbių paramos, vien savo gabumais nuolatos pats vienas laikraštį užpildyti negalės. Visi idėjos draugai, laikraščio skaitytojai, rėmėjai ir bendradarbiai, pagal išgalę privalo prisidėti.

Laikraščio skaitytojai, kurie turite geras mintis bet kurio gyvenimo klausimu ir jas neišgalite tinkamai suformuluoti, tokias savo mintis trumpoj suglaustoj formoj pasiūkite laikraščio redaktoriui. Jūsų mintis sūnaudos redakcinis stabas, arba bet kuris artimas redaktorių bendradarbis. Tad būkime visi talkininkais.

Mizara Laisvėje rašo, kad girdi, dar vis randasi tokių durnių, kurie mano, kad Rusij, komunistas bus nuverstas ir bus atstatyta monarchija. Taip mananti ar jie yra durniai ar ne, tai tegul pats Mizara sprendžia, bet kad manymai pilodsi ir kartais be jokių manymų darosi drastiškos reformos, tai jau ir Mizara savo tavorščiams užgindytį negali.

Kiek čia metu atgai, gerai pamenu, kaip pats Mizara, būdamas vaiku, Merkinėje priėm išių tarnavo. Ir tarnavo dar tuo laiku, kada Rusijos Zendarai visu smarknuo spaude dė lietuvius. Jeigu tuo laiku bet kas būtų pamanęs ir savo mintį pareiškes, kad praėjus keliems metams, Mizara pasitrauks nuo altoriaus ir pasiskelbs save "darbininkų vadu" atsiklaups prieš kruviną Stalino sostą ir garbins tuos pačius lietuvių smaugėjus, taip manantus būtų buvęs pavadinatas durnium. Bet ar tas neįvyko?

Kun. Balkūnas sugrįžęs iš Lietuvos Amerikoje rašo savo nepasitenkinimus d a b a r tine tvarka ir valdžia Lietuvoje. Jis stengiasi įrodyti, kad Lietuvoje katalikai neturi reikalingos laisvės. Labai neiškęs kun. Balkūno apetitas (kokios katalikams laisvės jis tenai nori?)

Dabar Lietuvoje valdžia kunigams moka algas. Bažnyčių ir bažnytinių namų atremontavimui dyka duoda medžiagą ir dar finansinių paramų. Visur mokyklose švaistosi kapelionai. Jeigu to visko nepakanka ir dar nėra pasitenkinę, tai ką daugiau jiems trūksta?

O gal jie nori iš ūkininku atimti žemes ir tapti dvarininkais? Gal nori savo globon paminti šalies pramonę ir geležinkelius? Gal ko kito nori? Gal nori, kad bažnyčiose vieton garbinti Dievą, galėtų išimtinai vesti kūrstančią politiką? Ko jie nori? Kun. Balkūnas nemikčiodamas turėtų aiškiai pasakyti jų norus.

Jeigu nepasotinami Lietuvos dvasiškijs norai išsipildytų, mes to nenorime, mes nenorime, kad Lietuvoje atsitiktų tas pat, kas atsitiko Ispanijoj. Ispanijos dvasiškijs irgi turėjo didelių norus. Dvasiškijs

P-lė Magdalena Avietėnaitė

New Yorko Pasaulinėje Parodoje Lietuvos Generalinis Komisaras, Lietuvos Užsienių Reikalų Ministerijos Spaudos Biuro viršininkė. Dabar vieši Amerikoje paruošimui galutinų planų Lietuvos paviliono įrengimui Pasaulinėje Parodoje. Apie šio rugsėjo mėn. 15 d. p-lė Avietėnaitė ruošiasi išvykti atgal į Lietuvą

GAMINS LIETUVAI ELEKTROS IR RADIO APARATUS

KAUNAS. — Lietuva turi dar nedidele, nors nuolat augančią pramonę. Visos pramonės žmonės, sumaniai vadovaujamos, gerai ir pelningai dirba. Suprantama, kad toji pramonė dar toli gražu neapima visas galimas gamybos šakas. Idomu, kad užsienių pramonininkai labai seka ir tyrinėja Lietuvos rinką, ir pasiūlo tai vienoki, tai kitoki fabriką atidaryti. Labai gaila, kad užsienio lietuviai, kurie turi nusimanyti ir yra prie pinigų, mažai rodo susidomėjimo Lietuvos pramonės kūrimu.

Neseniai viena anglų firma pasiūlė atidaryti Kaune arba Klaipėdoje dviračių gaminiui įmonę. Dabar vėl, Latvijos valstybinio elektros fabriko atstovai rūpinasi gauti leidimą atidaryti Lietuvoje, Šiauliuose, elektros reikmenų ir radijo aparatų fabriką. Lietuva už elektros reikmenis ir radijo priimtuvus jau yra užsieniams sumokėjusi daug milijonų litų. Dabar Lietuvoje yra apie 50-000 radijo priimtuvų. Jeigu už kiekvieną priimtuvą užsienio sumokėta tiktai po 400 litų, tai jau gauname dvidešimties milijonų litų sumą. O radijo emėjų skaičius nuolat sparčiai auga ir dar ilgai augs. Tą pat galima pasakyti apie elektros vielas, lemputes ir kitas reikmenis.

Nauji paminklai Karo Muziejaus sodelyje

KAUNAS. — Rugsėjo 2 d. Karo Muziejaus sodelyje baigti statyti ir rugsėjo 7 dien., Tautos šventės išvakarėse, bus pašventinti pirmojo Lietuvos nepriklausomybės karuose žuvusio karininko Juozapavičiaus ir pirmojo žuvusio kareivio Lukšio paminklai. Lapkričio 23 d. bus pašventintas paminklas pirmajam Lietuvos kariuomenės vadui generolui Zukauskui.

buvo bank'eriai, buvo geležinkelių ir fabriku savininkai, buvo aukšti politikieriai. Viskas buvo jų globoje.

Sal'es gyventojai, nepakędami to, išsitrinko radikale valdžia ir tas išsūkė naminį karą. Šiandien veikia šalis sugriauta, milijonai nekaltų žmonių išžudyta. Ir tas įvyko todėl, kad tenai vieni per daug norėjo, o kiti nieko negaudami vergais buvo.

Mes nenorime, kad tas Lietuvoje atsitiktų.

HITLERIS PASAKĖ, KAD TAIKA EUROPAI REIKALINGA

PARYŽIUS. Vienas Prancūzijos laikraštis paduoda pasikalbėjimą su Vokietijos kancelieriu Adolfu Hitleriu. Žurnalistas klausė kokia jo nuomonė yra apie Prancūziją. Žurnalisto paklausimą Hitleris atsakė, kad Vokietijai nėra išsčiaiavimo neapkęsti Prancūzijos, bet mes ją gerbiame. Tolimesniam pasikalbėjime, kuris buvo daroma Bavarijos kalnuose, Hitlerio vasarvietėje, pasakė, kad taika Europoje yra reikalinga dar ilgam laikui.

Jis pasakė, kad pirmiausia, kada Vokietijai buvo pavojus tapti bolševikiška, buvo pavojus, kad Vokietija galinti pradėti Europoje karą. Bet dabar kada tas pavojus praėjo ir Vokietijoje įsigalėjo nacionalizmas karo pavojus Europoje praėjo.

Vokietija amžinai rengdamosi karui, kuri per amžius buvo militarizmo šalimi, giriasi, kad jie yra vieninteliai taikos palaikytojai. Net ir dabar, kada Vokietija yra laikoma Europos įvykių kaltininke, ji ofišuojasi, kad tik ji yra taikos saugotoja.

BELGIJOS KABINETAS REIKALAUJA KARALIŲ NUTRAUKTI ATOSTOGAS

BRUSELIS. — Belgijos ministerių kabinetas sąryšyje su Prancūzijos pašaukimu kariuomenės rezervu aktyvion kariuomenėn, reikalauja karalių Leopoldą neatidėliojant grįžti iš atostogų, kurias jis leido Italijoje.

Ministerių kabinetas savo specialėj sesijoj nutarė iškviesiti karalių iš atostogų emė si šio žygio. Tikimasi, kad karalius bus Belgijoj šią naktį. Karaliui sugrįžus kitas ministerių kabineto posėdis bus susauktas, kad apsvaščius dabartinę tarptautinę situaciją.

Generolas Henri's Denis, krašto apsaugos ministeris, ministerių kabinetui pranešė, kad jis imasi žygiu apsaugoti valstybės teritoriją ir krašto nepriklausomybę.

Kabineto posėdyje buvo svarstoma Belgijos nepriklausomybės apsauga, nes jiems rūpesčio kelia Vokietijos kariuomenės padidinimas nuo 500-000 iki 1,000,000 kariuomenės, kuri yra pasiruošus kiekvieną minutę pradėti žygį ir dabartiniu metu stovi pasieniuose. Vokietija šį žygį vadina rudens manevrais.

Rašytojas grąžino Italijai ordiną

PARYŽIUS. — Henry Bernstein, 62 metų amžiaus dramoveikaly rašytojas, kuris yra prancūzų kilmės žydas, šiomis dienomis grąžino Italijos premjerui Mussoliniui ordiną, kuriuo prieš kelis metus jis buvo Italijos vyriausybės apdovanotas.

Savo pasiūstoje Mussoliniui telegramoje jis rašo kaip 1923 meta's pačio Mussolino jis buvo dekoruotas Romoje ir kaip Italijos gyventojai buvo patenkinti jo statomais veikalais.

Prie pasiūsto ordino rašytame laiške jis sako: Aš negaliu ilgiaus laikyti sau už garbę būti dekoruotas ordinu to žmogaus, kur's savo valstybėje išleido rasizmo įstatymą.

Susirūpinę. — Visą dieną konferavę šiandieninio Europos krizio — Hitlerio reikalavimams Cekoslovakijai aparti — Sir. John Simon ir lordas Halifax, Anglijos užsienių reikalų ministeris, išeina iš užsienių reikalų ministerijos.

KETURIŲ VALANDŲ ROOSEVELTAS REMS REVOLIUCIJA CHILĖ-NET RESPUBLIKONUS LIBERALUS

SANTIAGO. — Nacių reugtas Chileje sukilimas nepavyko. Sukilimas buvo rengiamas Chilės sostinėje, kuris po keturių valandų mūšio, kuriame buvo vartojama lengvoji artilerija ir kulkosvaidžiai, buvo numalšintas. Sukilėlių mūšiai su kariuomene mažai nuostolių padarė, tik įvarė baimės m'esto gyventojams.

Sukilimą rengė nacių partijos nariai, kurie daugiausiai yra jauni vyrai tarpe 20 ir 24 metų amžiaus. Jaunieji karštagalviai pirmiausiai užėmė vidurinį miesto esamą andrauos draugijos namą ir keletą kitų namų. Šį sukilimą rengė generolas Karlas Ibanez'as, kuris areštuotas. Spėjama, kad generolas Karlas Ibanezas, pasinaudodamas gatvėse vykstančios demonstracija norėjo nuversti dabartinę vyriausybę, bet šis žygis jam nepavyko. Po kelių valandų mūšiu jaunieji sukilėliai, kurie daugiausiai buvo ginkluoti tik revolveriais, iškėlė baltas vėlavas ir pasidavė.

WASHINGTONAS. — Prezidentas Rooseveltas paastrino savo kovą prieš konservatyvų demokratų partijos sparną, pareikšdamas, kad jis nespriešins net republikonų partijos kandidatams, kurie yra liberalai. Prezidento supratimu, republikonas ar liberalas yra naudingesnis kraštui ir visuomenės interesams už konservatyvų demokratą, žinoma, jei liberalas republikonas stoja už tokią pačią ekonominių ir socialių reformų programą, kočia vykina prezidentas Rooseveltas. "Krašto gerovė yra virš partijų," pareiškė Rooseveltas. Jis taip pat užgyrė Kalifornijos kandidatus, kurie laimėtų nominacijas sumušdami prezidento Roosevelto peršamus kandidatus, kaip naujosios dalybos šalininkus. Esą jie yra tikri liberalai, nes stoja už įvedimą Kalifornijos valstybėje 30 dol. savaitėje senatbet šis žygis jam nepavyko. Po kelių valandų mūšiu jaunieji sukilėliai, kurie daugiausiai buvo ginkluoti tik revolveriais, iškėlė baltas vėlavas ir pasidavė.

Japonijos naciai. — Kalba mosios Japonijos - Berlyno ašies šalininkai Japonijoje sveikina Hitlerio jaunimo o rganizacijos ekskursiją, kuri va žinėja po Japoniją, tikslu susipažinti su šios šalies kultūra ir užmegsti ryšius su jaunimu.

ČEKOSLOVAKAI PARUOŠĖ PASKUTINI SUSITAIKYMO PLANĄ

PRAHA. — Cekoslovakijos ministerių kabinetas paruošė naują planą sudetų vokiečiams, kuris, spėjama, bus paskutinis pasiūlymas ir kartu atsakymas į jų reikalavimus. Šis pasiūlymas suteikia daugiaus laisvių sudetams ir spėjama, kad Cekoslovakijos vyriausybė jį patieks sudetų vokiečių partijos lyderiams šiandien.

Europos sostinėse kalbama, kad Cekoslovakijos prezidentas dr. Ed. Bennešas su savo padarytu pasiūlymu buvo nuėjęs tiek toli, kad politinių partijų vadai pasakė negalį priversti gyventojus vykdyti tai ir atsakė būti atsakominguais už pasėkas.

Ministerių kabinetas savo ne paprastoje sesijoje, kuriai ne mininkavo valstybės prezidentas dr. Bennešas, neatidėliojant sutiko patiekti Henleino partijai susitaikyimo planą.

Bet spėjama, kad Henleino partijos atstovai, sudetų vokiečių lyderiai, Ernestas Kundtas ir dr. Wilhelmas Sebekovskis, šiandien aplankys ne prezidentą Bennešą, bet premjerą Milaną Hodžą ir tars's patiekto plano reikalais. Neoficialius Anglijos taidkintojas lordas Runcimauas tikisi, kad sunkiausios dienos jau praėjo, nes, būk Hitleris įsakes Henleinui daugiaus nieko nereikalauti, kaip tik, kad patiekta Karlsbando aštuonių punktu programa būtų išpildyta. Bet Cekoslovakijos vyriausybė praneša kad šį Karlsbado aštuonių punktu programą jiems nepriimtina, nes ji yra pavojinga jų nepriklausomybei ir šiuo momentu negali būti kalbos apie jos priėmimą.

VĒLIAUSIOS PASAULINĖS ŽINIOS

KAUNAS. — Rugsėjo mėn. 2 dieną Lietuvoje atidaryta 130 naujų pradziuos mokyklų kompleksų.

KAUNAS. — Rugsėjo mėn. 2 d. Šiomis dienomis Lietuvoje lankėsi vienuolikos žmonių Amerikos studentų ekskursija. Amerikos jaunuomenės turizmo sąjunga siūlo kasmet keistis su Lietuva atostogaujant jaunuomenei.

NIURENBERGAS. — Vokietijos nacių partijos suvažiavime, savo atidarymo kalboje Adolfas Hitleris nieko neminėjo apie Cekoslovakiją, bet veik visą kalbą paskyrė Austrijos apibudinimui ir parbrėždamas pasakė, kad Austrijos prisijungimas prie Vokietijos buvo vienas iš naudingiausių Vokietijai įvykių.

PARYŽIUS. — Prancūzijos vyriausybė, pasiremmdama faktu, kad Vokietijos kariuomenė stovi pasieniuose manevrų formoje, pašaukė atsargos rezervę aktyvion kariuomenėn. Pašauktasis rezervus bus išskirstytas ir Prancūzijos-Vokietijos pasieniuose esamus fortus.

LONDONAS. — Vokietijai pasirengus perkelti savo jūrų laivyno dalį į Šiaurės jūrą, Anglija, nelaukdama iki Vokietija tai padarys, pasiuntė savo laivyno dalį į Škotijos pakraščius. Politinėse sferose kalbama, kad Vokietijos laivyno perkėlimas į Šiaurės jūrą bus vykdomas po Niurenbergo konferencijos.

MEXICO CITY. — Meksikos užsienių reikalų ministerija šiomis dienomis išsiuntė pirmą transportą aliejaus į Vokietiją, už kurį ji gaus spaudec medžiagos. Išvežtasis al'ejus yra iš atimtujų iš Amerikos piliiečių aliejaus šaltinių. Be Vokietijos aliejaus nori gauti ir Italija, kuri šiuo metu veda derybas su Meksikos atitinkamomis istaigomis.

HONG KONG. — Vokietijos Kinijos Eurazija aviacijos kompanija praneša, kad trys Japonijos karo lėktuvai atakavo Eurazija kompanijos keleivinį lėktuvą, kuriuo važiuo devyni keleiviai. Iki šiol vokiečių-kiniečių transporto kompanija buvo laidinga saugiausia susisiekimo priemone, nes dėl geru politiniu santykių palaikymo su Vokietija, japonai niekuomet nepuldavo jų lėktuvų. Šis įvykis Europoje yra visai komentuojamas.

MASKVA. — Generalas Yang Chieh, senas Kinijos politikos veteranas, buvęs karinių jėgu viršininkas, šiandien paskirtas naujuoju Kinijos ambasadorium Rusijoj. Generalas pasakė, kad jis atvyko Rusijon, kad išugdyti geresnius draugiskumo ir bendradarbiavimo santykius Rusijos ir Kinijos.

NEW YORKAS. — Švenčių metu visoje Amerikoje automobilių nelaimėse žuvo 321 asmuo. Pernai šiuo švenčių metu žuvo 391.

Londono spauda puola Vokietijos nacijs

LONDONAS. — Paastrėjus Cekoslovakijos įvykiams, kai kurie Londono laikraščiai atvirai pradėjo reikalauti, kad Chamberlaino vyriausybė pradėtų grieščiau reikalauti, kad Anglija padarytų spaudimą Vokietijai. Be to, laikraščiai rašo, kad jeigu Cekoslovakijai Karlsbado programa nėra priimtina ir jei ji jos nenori priimti, tai nesitiki Anglijos paramos.

— 1940 metais numatoma su ruošti gyventojų surašymą kartu Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

ORAS

Numatoma: giedra ir vėsaus. Saulė teka 6:18, leidžiasi 7:27. Dienos ilgis 12 val. 57 min.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVERgreen 7-7840

Published daily except Sundays
and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October
23, 1907 at the Post Office at Brooklyn,
N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

Table with subscription rates for different regions and durations: Brooklyn ir užsienio, Metams \$7.00, Pusei metų \$3.75, Trims mėnesiams \$2.00, Vienam mėn. \$0.90.

RUOŠKIMĖS SVARBIAM DARBUI

Vakarykščėje VIENYBĖS laidoje tilpo pranešimas apie ruošiamą New Yorko Pasaulinėje Parodoje Lietuvos paviljoną. Skaitytøjai turėjo progos susipažinti su Lietuvos paviljono įrengimo planais ir su numatytos ruošti parodoje Lietuvių Dienos programa.

Šiuo svarbiu reikalu nekarta teks kalbėti ir kylančias problemas diskutuoti. Šia proga svarbiausiai norime priminti tik paties reikalo svarbą. Taigi mūsų senoji tėvynė Lietuva, su pagalba Amerikos lietuvių, ruošiasi atvaizduoti Amerikos ir kitų valstybių publikai savo puošnią ir vėliaus liūdna praetį.

Lietuvių Dienos programoj, kuri bus rugsėjo 10 d. 1939 m., norima parodyti lietuvių liaudies menas, inscenuojant "Pabaigtuves". Bus proga pasirodyti su lietuvių liaudies dainomis ir su tautiniais šokiais.

Tai aplamai ruožais nupasakotas Lietuvos ir Amerikos lietuvių pasirodymas New Yorko Pasaulinėje Parodoje. Kiek tenka nugirsti, galimai artimiausiu laiku bus sudarytas vyriausias Parodos Komitetas iš Amerikos lietuvių organizacijų astovų, įjmant ir spaudos atstovus.

Netenk abejoti, kad Amerikos lietuviai, nežiūrint kokių išitikinimų nebūtų, kooperuos su Lietuvos pastangomis ir visais galimais būdais gelbės savo senąją tėvynę kuoreikšmingiausiai pasirodyti Pasaulinėje Parodoje.

Taigi kaip Lietuvai, taip ir Amerikos lietuviams reikia visu rimtumu ruošti kuofektingiausią pasirodyti Pasaulinėje Parodoje. Mūsų senoji tėvynė neturtingas kraštas ir pinigais negali mūsų pagelbos pirkti.

MŪSŲ SPAUDĄ PASISKAIČIUS

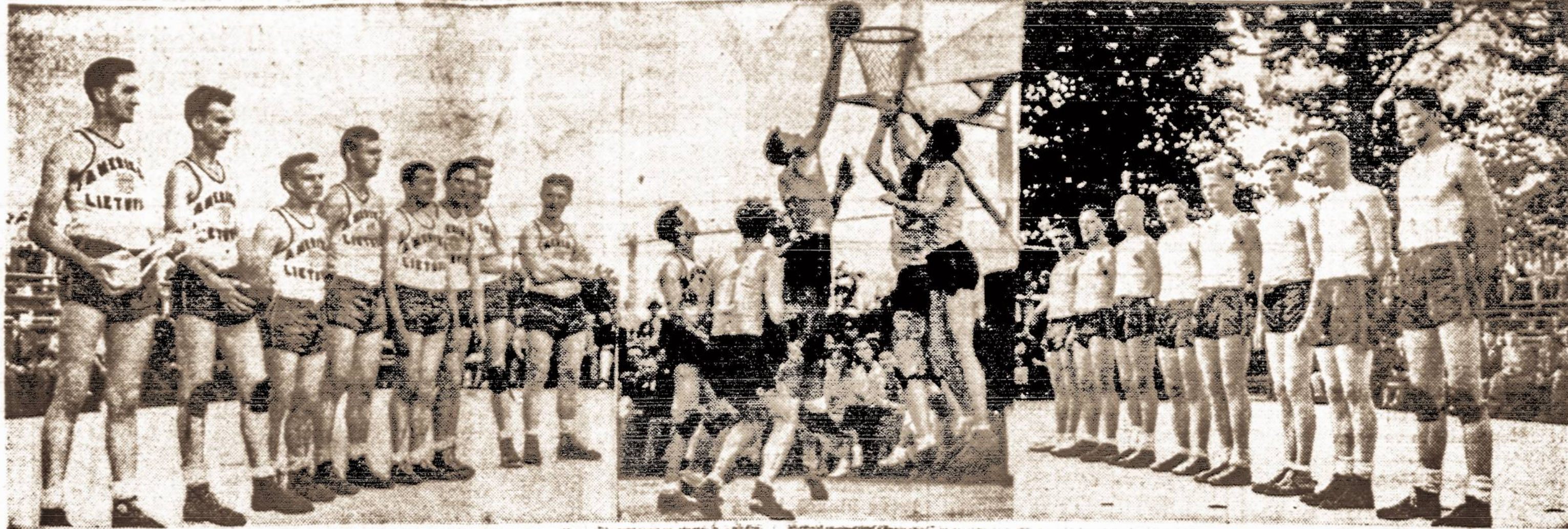
Tėvynė, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, šandien jau ne ta Tėvynė, ką buvo. Nežinia, kur dingo iš Tėvynės lietuviška dvasia. Šandien Tėvynė rašo apie visą pasaulį, tik nerašo nieko apie Lietuvą.

Nauja Gadynė, nesuprantašios pakraipos laikraščiš. Socialistų viešai neprispajūsta, o savo buvusius draugus komunistus tarkauja. Lietuvos atžilgiu, N. G. turi aiškia prieštautinę kryptį.

Laisvė, lyg ta žuvelė drums-tame vandenyje blaškosi. sielojasi. Prieš ką dar taip neseniai spjaudėsi, šandien tą patį bando užgirti, bet visas veidmainiavimas nesiseka. Kitais žodžiais tariant: vilkas buvęs, į girią ir žiūri.

Keleivis, tai anarchistiškai-socialistiškas geitonlapis, pilnas plepalų, riebių išsitarimų ir sensacijų. Nusiduoda dideliu darbininkų užtarėju, bet tikrumoje, tai juos mulkina. Iš lietuvių duoną valgo, bet yra didelis Lietuvos priešas.

Amerika, katalikiškai-tautiškas savaitraštis, neblogoi skaitosi, tik kaip kada per aštriai pasireiškia kriedimų politika ir kandžiojimais tautininkų Lietuvoje ir čia, Amerikoje. Rodosi, lyg prašytūsi į bendrafrontininkų "frontą".

Lietuvos ir Amerikos lietuvių rinktinių krepšinio rungtynių vaizdai: (iškairės į dešinę) Am'rikos lietuvių rinktinė su dir. Barkausko įteikta atminimo dovana-statula; (viduryje) būdingas momentas iš rungtynių: Lietuvos rinktinės žaidėjas Lubinas "deda dar vieną kamuolį į krepšį," (kaireje) rungtynės 44-24 (19-9) laimėjusi Lietuvos rinktinė.

ISPŪDŽIAI IŠ KELIONĖS PO LIETUVOS SVEICARIJĄ

P. Mačiulaitis

(Tąsa)
Pirmoje Lietuvos Kunigaikščių Sostinėje Kernavėje

Iš Ukmergės važiuojame toliau į pirmąją Lietuvos sostinę Kernavę, kur mūsų kartui laukė ir pietūs. Toliau važiuojame ne plentu, bet vieškeliais. Kelias geras, tik kraštas kalnuotas, tad mes paklydame ant kalvos ir vėl leidžiamės į pakalnę. Krašto vaizdas čia kitoks. Visur kalneliai, tolimoje vienoje kitur ant tų kalnelių matosi kryžiai, kurie yra senų kapų liudinininkai.

žus pasirodymas nedideliame Lietuvos užkampyje paliko labai gilių įspūdį.

Kernavės miestelis nedidelis trobėsiai menkai atrodo. Čia žemė nėra derlinga, daugiausiai smiltynai ir miškai, bet ganta labai graži. Gražiausias miestelij pastatas, tai pradžios mokyklos rūmai. Pradžios mokykla yra šio krašto švietimo centras, apie ją sukasi visos apylinkės gyvenimas, nes didesnieji centrai gana toli nuo miestello. Šiame Lietuvos kampe visu demarkacijos linijos pakraščiu, kaip tik visur išsikiria savo stiliumi naujieji pradžios mokyklų rūmai. Dar nepaėjus antrai kartai šios mokyklos įstengs atlikti savo darbą, o tuo pačiu pakeis krašto išvaizdą. Toks gražus mokyklų vaikų ir vietos gyventojų pasirodymas, parodo, kokia meilė savam kraštui dega jų širdyse. Šis įspūdis dar didesnis tuo, kad pažūrėjus į pietus, matai gražius žaliuojančius laukus, kalvas apaugusias miškėliais, bet ten lietuvis negali eiti. ten į pačią Lietuvos širdį, netoli pirmosios Lietuvos sostinės sienų užsibrovė priešai lenkai, ten už pusės kilometro klasingai atplėsta Lietuvos žemelė.

Visu važiuojančių nuotauka gera, visi linksmai dainuoja Pasėjau kanapėlę. O žirge, žirge, ir daugelį kitų dainelių. Pakeleje mes trumpai sustojame Gelvoniuose pažūrėti bažnyčios ir koplyčios, kurioje yra stebuklingas akmuo su Sv. Marijos pėda. Vietiniai mums papasakojo, kad prieš keletą simty metų viena maldininkė, būdama nesveika pro Gelvonius ėjusi į Vilnių. Kelyje jau pasirodžiusi Sv. Marijai ant akmens ir ji pasveikusi. Tada toje vietoje grafi Ploteriai ir Tiškevičiai pastatė dabartinę Gelvonių bažnyčią ir koplyčia. Koplyčioje ir dabar yra tas akmuo įmūrytas į altorių. Jame aiškiai matosi žmogaus pėda.

Po taip gražaus sutikimo mes einame valgyti pietų. Visi jau gerai išalkę, nes jau trečia valanda. Garuojančios rūkinių sriubos kvapas erzina visų nosis. Vėliau keptas viščiukas, o po jo, kaip Lietuvių įprasta vadinti, seka trečiasis. Pavalgę pietų, lydimi pasienio policijos tarnautojų, mes visi nuėjome aplankyti Vilniaus kryžiaus prie demarkacijos linijos, kuri tik pusę kilometro nuo miestelio. Iš miestelio į Vilniaus kraštą eina senas vieškelis. Šis vieškelis dabar nenaudojamas, apaugęs žolėmis ir vietomis krūmais. Apžėlę lietuvių takai į Vilnių. Siena, demarkacijos linija tarp Nepriklausomos ir Okupuotos Lietuvos paprastas sargybinių numintas takelis. Ant tako lenkai šen ten supylę kapčiukus, kuriuose įsmektos gairės su ražų pluoštelėmis viršuje.

Važiuojame toliau. Pravažiuojame bažnytkaimių, seną Musninkų miestelij, už kurio pavaziavę dar 8 kilometrus, esame pirmoje Lietuvos sostinėje Kernavėje.

Mes ilgai stovėjome ant šio tako, kuris yra skaudų žaidza Lietuvos kūne. Ten anapus tolo mūsų Lietuva, mūsų broliai, o betgi mes ten dabar eiti negalime. Aplinkui nesimatė lenkų sargybinio, tad mes nors po keliolika žingsnių perėjome į mums šventą žemę. Dideliu mūsų tautos pasiryžimu, mes vėliau ne žingsniais, bet kilometrais ten esame.

Kernavėje mus labai įspūdingai sutiko pradžios mokyklos vedėjas su mokyklos vaikučiais ir būreliu miestelio gyventojų. Žmonės matyti, gyvena šventės nuotauka. Visi susirinkę laukia pasveikinti iš tolimų pasaulio kempelių atvažiuojančių lietuvių. Mokyklos aikštelėje iškelta stiebe plevešuoja trispalvė Lietuvos vėliava. Mokyklos vedėjas mus atvažiavusius pasveikina su nuosirdžia kalba, mokyklos vaikučiai, gražiai pasiskirstė: tai ūkininko, kalvio, kareivėlio, audėjų, verpėjų, rolių, kelias sakiniais, kiekvienas vaizduoja laisvos Lietuvos kūrimasi, kovas už laisvę. 20 metų Nepriklausomo gyvenimo kelią. Po to visi bendrai padainavo. Šis vaikučių toks gra-

Nuo demarkacijos linijos mes grįžtame į miestelij, kur dar rūpi pamatyti Mindaugo sostinės griuvėsiai. Šios vietos pavadinimas—Kernavė daugelis girdėję, bet šią vietą reikia pamatyti, kad įsitikinus jos tin kamumui karaliams. Senoji Kernavės piliis buvo pastatyta ant didelio slėnio kranto. Iš dviejų pusių ją saugojo aukšti stulpiš kraantai, o iš kitų pusių buvo padarytas aukštas žemių pylimas, kurio apačioje buvo

Naujienose, jei dėdė Gri-gaitis neišlystų su savos rūšies socializmu ir tautininkų kritikomis, būtų bespalvis neblogoi skaitomas biznio laikraščiš.

Tiek laikraščiu pavarčius gaunasi šioks toks supratimas, kaip mes lietuviai politikuoja-me. Laikraščiu skaitytojas

platus, vandens pilnas griovys. Užlipus ant pilies pylimo, dairais ir vaizduojasi sau, kur stovėjo Mindaugo rūmai apie kuriuos skubėjo jo dvariškiai. Ten dabar nieko nėra like, o rūmų vietoje stovi ūkininko trobėsiai. Bet čia jau kitais metais manoma ūkininką iškelti ir buvusios pilies kieme pastatyti turistams namus.

Be pilies kalno greta yra dar trys piliakalniai ant daubos krantu. Vienas iš jų ant rago pavidalo iškyšulio vadinamas Mindaugo sostas. Tai nedidelė plokštė aikštelė, kurios gale yra pakili-sosto pavidalo pakilimas pridengtas šimtamėdžių, placiomis sandomis ažuolu. Iš čia pažvelgus į slėnį matosi majestotiškas vaizdas. Tolumoje iš vienos pusės slėnį raitydamas supa Neris, iš kitos pusės aukšti, medžiais apaugę kraantai. Neris ir slėnys sudaro trikampį, kurio pagrinde trys piliakalniai. Šiame slėnyje, sako, susirinkdavo karaliaus kariuomenė ir gyventojai, kuriems nuo sosto kalno buvo duodami įsakymai.

ŽIEŽIRBOS

Laikraščiai praneša, kad Anglijos inžinieriai padarė tokį automobilį, kuriam nereikia "gyrių", nei "kliučių." Dabar liekasi laukti ir tikėtis, jog ne užilgo inžinieriai suras priemonę, kad tik reiks įsisėsti į automobilį, užšvilpt ir jau važiuoja.—Robotas nuves ten, kur jam paliepsi.

Be abejonės, tada visi pirkšime automobilių ir važinėsimės. Na, o federalė valdžia mus visus aprūpins su "welfare" čekiais. Tai taip Amerikoje neužilgo gyvenime!

Skaitome laikraščiuose, kad kunas P. Tamošaitis iš Kražių, atvažiavęs pas šv. Jurgio bažnyčios kleboną labai antipatišškai buvo vašinamas Turbut kun. Tamošaitis nemoka lenkiškai kalbėti!

torų netaktiškumą bei nesąžiniškumą "neklaidingasis" tautos ir valstybės vadas visus bombonesius išsiuntė į savo įkurtąjį valstybinį "rojų" (koncentraciją). Tačiau, absoliučio valdovo matome labai, labai didelį mielaširdingumą, kad tuojau nesusaudė tuos "netikčius" kareivius, kai kad yra da roma Sovietų Rusijoje.

Lenkų spauda labai gražiai plepa, kad Lietuvos žmonės nuosirdžiai ir entuziastiškai pasitiko Vilniaus sportininkus. Esą: "ju sutikimas vertęs priešlenkiškomis demonstracijomis."

Gerai yra sakoma, kad, kas ten toks surikęs: "vagie, kepturė dega!" Ir tenai buvęs vagis čiupt už savo kepturės. O kepturė degė ant sieninio vačio.

Pasirodo, kad "broliai" lenkai visu kuom jaudinasi ir piktinasi, kas pas lietuvius yra kilnaus ir kultūringa. Tikrai pasigalėjimo yra verti tokio žmoniškumo (jau nekabant apie kultūringumą) stokuojanti kaimynai! Bernadukas

Lietuvių demokratų klubo pramoga

BALTIMORE, Md. — Lietuvių Demokratų Klubas, kuris remia Marylando valstijos generalį gynėją, Herbert R. O'Conor į Marylando gubernatoriaus vietą ir visus kitus demokratų ant jo sąrašo, rengia didelį masinį susirinkimą penktadienį, rugsėjo 9, 8:30 val. vakare, Lietuvių Svetainėje, 851 Hollins Street. Kalbės pats O'Conor ir visi kiti jo sąrašo kandidatai. Iš lietuvių kalbės Stasys J. Janušas, Lietuvių Demokratų Klubo pirmininkas, ad. Tamas G. Gražauskas ir Vincas Kiliukevičius. Ad. Nadas Rastenis pirmininkaus. Po prakalbų bus viešnamis. Iš visos prašome dalyvaugti. Demokraitas

VIENYBĖS SKAITYTOJŲ — PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI

Gerb. VIENYBĖS prenumeratorių tarpe yra geras skaičius nesumokėjusių prenumeratorių. Jei tuos pinigų gautume greitai laiku, mūsų dienraščio išlaikymas žymiai mums palengvėtų.

ilgesni laiką, prašome bent pagal Jūsų išgales sumokėti tiek šefolos, kiek galite. Žinome, kaip sunku šiandien darbo žmonėms už laikraštį prenumeratą užsimokėti, kuomet ekonominis sunklaikis visus slėgia. Bet gi ir laikraščio negalėtume išleisti, jei skaitytojai prenumeratos nemokėtų.

Visiems gerai žinoma, kad laikraščio negalima išleisti be pinigų. Ypatinai dienraščio leidimas daug pinigų reikalauja. Brangiai kainuoja popiera, spaustuvejė reikalingi įrankiai, paštas ir kitos reikmenys, jau nekaltant apie štabo darbininkų algas. Negaudami laiku prenumeratos iš savo skaitytojų, susitinkame su dideliais sunkumais dienraščio palaikymui, ypač vasaros metu.

Mes nenorime nutraukti dienraščio siuntinėjimā tiems skaitytojams, kurie neišgali laiku prenumeratos užsimokėti. Bet gi mes pasitikime tokių skaitytojų gera valia ir gerai norais, kad prie pirmiausios galimos progos užvilktiną prenumeratą užsimokės.

Šiuo maloniai prašome visus tuos gerb. VIENYBĖS skaitytojus, kurių prenumerata užsimokėta, neatidėliojant atnaujinti savo prenumeratą. Skolininkai prašomi bent pagal išgalę savo skolą sumažinti. Laukiame visų kooperacijos dienraščio palaikymui ir tobulinimui. VIENYBĖS ADMINISTRACIJA

Prašome visus gerb. skaitytojus, kurių prenumerata pasibaigusi, neatidėliojant atnaujinti savo prenumeratą. Skolininkai prašomi bent pagal išgalę savo skolą sumažinti. Laukiame visų kooperacijos dienraščio palaikymui ir tobulinimui. VIENYBĖS ADMINISTRACIJA

TAKE IT OR LEAVE IT

The only bad feature about becoming too deeply interested in Lithuanian American activities is that none of us can afford to devote all our time to them. Necessity forces us to seek employment in offices, stores, mills and factories, permitting us to devote to our various pet activities only those hours of our lives which others use for less lasting and more flighty forms of recreation.

This accounts for the fact that none of our singers ever approach the perfection of a Tibbet or a Pons, none of our writers are Browns or Peglers and none of our actors are quite ready to don the mantles of Muni, Garbo or the Barrymores. There is no dearth of promising, talented material, but there is a definite lack of funds with which to properly develop both the promise and the material.

This situation could be vastly improved if our people would only give some thought to the fact that a little cooperation on their part would go far toward the development of the quality and the caliber of those who devote so much of their spare time to amuse, entertain and educate Lithuanian Americans, young and old.

If all Lithuanian Americans were to subscribe to at least one liberal non-radical newspaper, each year attend one or two stage presentations (not including those which are staged for the purpose of building up the war chest of some extremist political party), and encourage their children to attend schools in which the Lithuanian language is taught, they would make it possible for our newspapermen, singers, actors, teachers and athletes to receive remuneration which would enable them to devote all their time to their chosen spheres of activity. The results, I am certain, would startle us all.

There is no mystery about all this. It is just plain, ordinary, every day common sense. When people find it possible to concentrate all their time and effort on the things they like to do above all else, they invariably prove to be much better than average exponents of their chosen activities. And who knows? Perhaps some of our better-than-average Lithuanian Americans may, as a result of such a program, develop into better-than-average world's figures! Isn't it worth trying?

MONTREAL SELECTS CANADIAN "MISS VIENYBĖ"

MONTREAL.—Some seven hundred Canadian Lithuanians indicated their approval with cheers and applause when it was announced that Miss Julia Leknickaitė had been chosen Canada's "Miss Vienybė." Miss Leknickaitė is a popular member of the Montreal Lithuanian Youth Club.

The selection was made on Sunday, August 28th, at a picnic presented in honor of VIENYBĖ by the Montreal Branch of the Vilnius Defense League. A more detailed report of the picnic and enthusiastic reception accorded VIENYBĖ staff members upon their arrival the day before the picnic, will appear in next week's English page.

A TRIP TO LITHUANIA

By L. T. DUBOIS

Now that most of Europe has been travelled over, one seeks a land beyond the beaten path, where the novel may supercede the banal. Such a country is Lithuania. It has recently been brought to attention by the arrival in Kaunas from the United States of the team of 25 boys and one girl, of Lithuanian extraction, for participation in the local Olympic games. These athletes made good showing. Some of them may represent Lithuania in the Olympic games to be held in Finland in 1940.

In this Baltic republic an unknown language lends piquancy, and the American never feels himself to be a stranger. Upon hearing of their relatives scattered throughout the States, he suspects the Lithuanians are "one of us", and receives every courtesy from this handsome, blond race. He notes their instinctive refinement and absence of rowdiness.

Myriads of flowers, old houses with artistic wood carving and steep, sloping roofs, together with windmills and roadside crosses, give the landscape an indefinable charm. There is the bright green of the meadows, the deeper color of the trees about the farmsteads, the black green of the forests of tall pines. These were the woods loved by Mickėvičius, the great Lithuanian poet.

Farm animals and flocks of geese straggle about the barnyards, and the gardens of the country homes are a riot of brilliant flowers. Here and there horses work or graze in the fields, or stop to quench their thirst at the river banks.

From the tiny window in an attic roof, a child may raise its golden head. And the bird lover can discover quiet retreats where the nightingale's song is heard.

The food is well cooked and tasty, with fresh, delicious bread, butter and eggs, and unique, national beverages. As to quaint customs — apart from the folk songs and dances — there are rites still held on Rambynas Hill in memory of the ancient worship of Perkūnas, God of Thunder, and other pagan deities.

Kaunas, the provisional capital of the nation, has grown from a small town to a busy metropolis of 140,000. In striking contrast to the "White Swan", its ancient and stately town hall, it has modern theatres, moving picture houses and apartments. And in one of the new museums are paintings of scenes from the days when Lithuania's borders extended from the Black Sea to the Baltic.

The principal boulevard, the Laivės alėja, has good shops, and a constant stream of vehicles and pedestrians. A stroll there or along the river banks affords an enlivening and ever changing scene. American cars are noticeable, yet there are also droshkies like those in Russia. Indeed, Lithuania has the fascination of Russia, together with the comfort and gaiety of democracies. Considerable English and Russian are spoken, and German is generally understood. The music is of the best, and in the late evening there are entertainers in the dining rooms of the leading hotels.

Proud of their independence regained, at the close of the World War, Lithuanians hastened home from the far corners of the earth. The insignia on their coins and elsewhere is of an armored knight on horse back. This represents a messenger who, in by gone days, carried the alarm at night of the outbreak of war. Today the light at the unknown soldier's grave casts its reflection in the hearts and minds of the people, and is the shrine of their deep rooted nationalism. They recall former sufferings under alien rule when mothers, seated at their looms, dared defy the conquerors' edict and teach their children the native tongue. They support a large army to maintain the freedom purchased at such terrific cost.

From the port of Klaipėda, steamers ply to resorts among the sand dunes and pine groves of the Kopus district. There fishermen with odd skiffs add to the uniqueness of the scene. At Nida Thomas Mann has a home. And one can travel in the opposite direction by bus and enjoy the bathing in lively and beautiful Palanga. From Kaunas which, by the way, lies at the confluence of the Neris and Nemunas rivers, countless busses leave for as many places. River boats take excursionists through beautiful scenery, passing bathers in the water and churches nestled among the crests of verdant hills. One red building along the river is that of the oldest Christian church.

In Lithuania the tourist, whether he is artist, writer, lecturer, or business man, finds romance and lives inexpensively in a civilized land. One may arrive there by train through Poland and Germany, or by excursion from New York under the escort of Mr. Walter Mucinskas of the Swedish American Line. Lithuania is a country where one has an enjoyable, an interesting and refreshing visit, and from which one departs with the pleasantest of memories and the knowledge that the expense of the journey has been amply repaid.

Please address all mail concerning this page to the editor, 104-40 117th Street, Richmond Hill, New York. Manuscript should be written on one side of the paper and will not be returned unless accompanied by stamped, self-addressed envelope.

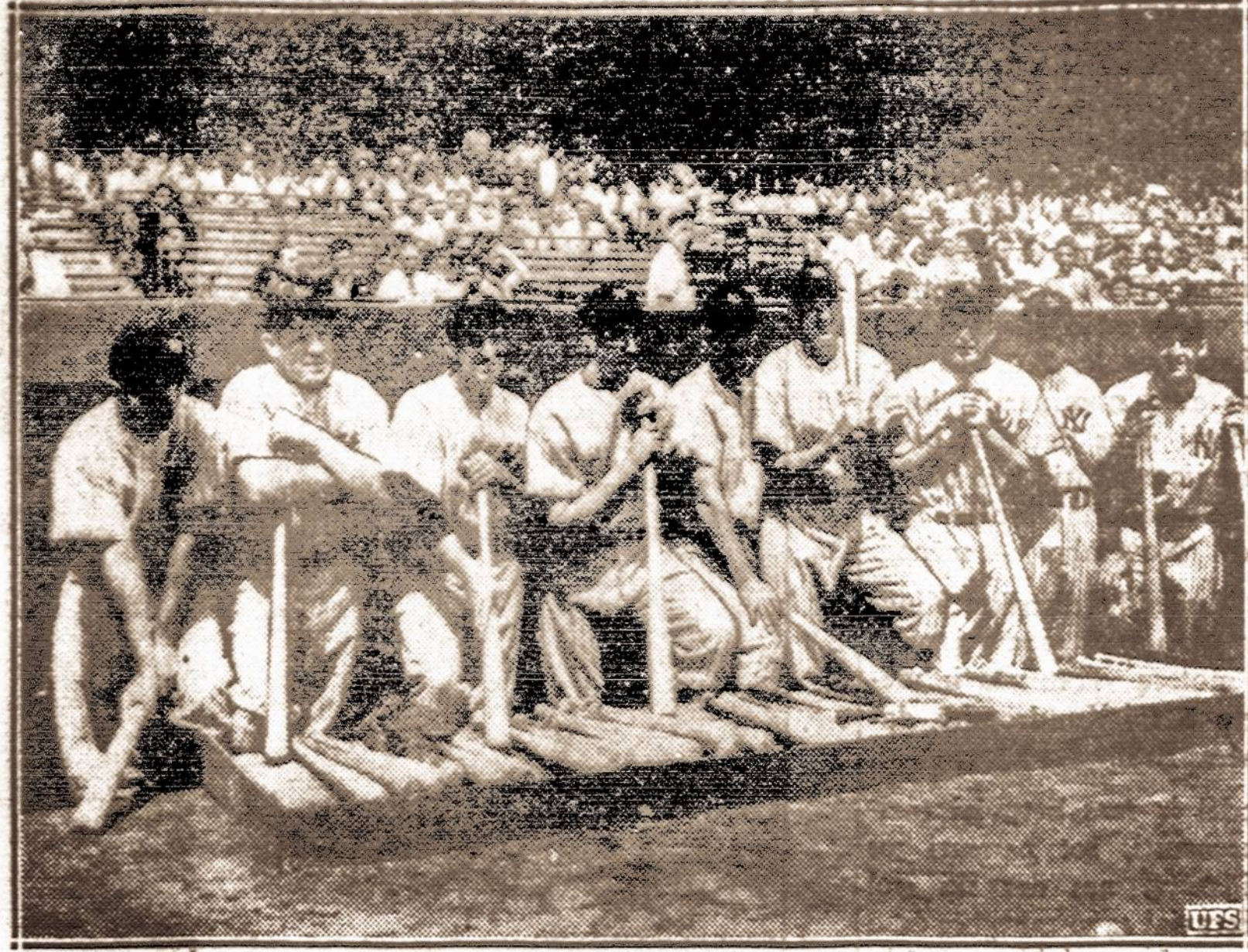
These were three causes that were responsible for the downfall of Poland and, together with it, of Lithuania, and both nations, disrupted by anarchy, were partitioned by the neighboring nations toward the end of the eighteenth century.

At the first partition of 1772 the Russians took the nearest Russian provinces away from Lithuania. At the second partition in 1793 Russia received as her share the remaining Russian territories which had up to this time been a part of Lithuania. Thus the Russians detached from Lithuania the whole so-called Russian Lithuania and the Lithuanians were left only Lithuania proper, namely Samogitia (Zemaitija) and the Palatinates of Vilnius and Trakai. Thus the ethnographic borders of Lithuania were thereby defined by the Russians themselves.

At the third partition in 1795 Russia took all that remained of Lithuania as ethnographically defined with the exception of the Government of Suwalki, which went to Prussia and later was taken away from Prussia by Napoleon and annexed to the Duchy of Warsaw. The Congress of Vienna ceded the Government of Suwalki together with Poland to Russia. Thus the Russians were able to get the whole of Lithuania with the single exception of Prussian Lithuania which, from the time of the Teutonic Knights, as we have indicated, remained in the grip of the Germans.

We see then that the bicentennial compact of union of Lithuania and Poland did not work out to the advantage of Lithuania, but brought her ruin. The state was dissolved, the upper classes became separated from the common people, who still remained faithful to their language though they were without schools, without any rights, and were oppressed by the degrading system of serfdom. Lithuania during this period made no progress in literature, political economy or industry, but rather degenerated in these branches of activity.

But partitionment and the expropriation of territory did not sum up the whole burden visited upon this unfortunate country, and the Russian autocracy entered into an elaborate program for the complete russification of the Lithuanian people. The Lithuanian Statute was abolished in 1840 and Russian law was substituted. The magistrates and all government officials, from the governor to the most inferior policeman, were Russians. Railroad highway, municipal and government laborers were Russians exclusively.

PENNANT-BOUND—This is the regular team that is carrying the New York Yankees to another American League championship.

THE LITHUANIAN NATION

By T. NORUS and J. ZILIUS

10. Partition of Lithuania and Poland

These were three causes that were responsible for the downfall of Poland and, together with it, of Lithuania, and both nations, disrupted by anarchy, were partitioned by the neighboring nations toward the end of the eighteenth century.

At the first partition of 1772 the Russians took the nearest Russian provinces away from Lithuania. At the second partition in 1793 Russia received as her share the remaining Russian territories which had up to this time been a part of Lithuania. Thus the Russians detached from Lithuania the whole so-called Russian Lithuania and the Lithuanians were left only Lithuania proper, namely Samogitia (Zemaitija) and the Palatinates of Vilnius and Trakai. Thus the ethnographic borders of Lithuania were thereby defined by the Russians themselves.

At the third partition in 1795 Russia took all that remained of Lithuania as ethnographically defined with the exception of the Government of Suwalki, which went to Prussia and later was taken away from Prussia by Napoleon and annexed to the Duchy of Warsaw. The Congress of Vienna ceded the Government of Suwalki together with Poland to Russia. Thus the Russians were able to get the whole of Lithuania with the single exception of Prussian Lithuania which, from the time of the Teutonic Knights, as we have indicated, remained in the grip of the Germans.

We see then that the bicentennial compact of union of Lithuania and Poland did not work out to the advantage of Lithuania, but brought her ruin. The state was dissolved, the upper classes became separated from the common people, who still remained faithful to their language though they were without schools, without any rights, and were oppressed by the degrading system of serfdom. Lithuania during this period made no progress in literature, political economy or industry, but rather degenerated in these branches of activity.

But partitionment and the expropriation of territory did not sum up the whole burden visited upon this unfortunate country, and the Russian autocracy entered into an elaborate program for the complete russification of the Lithuanian people. The Lithuanian Statute was abolished in 1840 and Russian law was substituted. The magistrates and all government officials, from the governor to the most inferior policeman, were Russians. Railroad highway, municipal and government laborers were Russians exclusively.

If any Lithuanian professional, qualified to hold office, were so favored, they were assigned to places remote from the mother country among Russians. No Lithuanian peasant could own more than 160 acres of land. Agricultural societies, meetings and lectures were suppressed. Following the example of the Germans in Posen and Silesia, the Russians colonized Lithuanian lands with Russians, and to accomplish this purpose the Russian land banks bought up large tracts of such lands, parceled them into farms and sold them to the Russian colonists on the easiest terms. The Land Bank of Kovno alone spent more than six million roubles on this project during the last few years preceding the Russian revolution. So numerous were the laws and restrictions that it was practically impossible for a Lithuanian to engage in any commercial enterprise.

But partitionment and the expropriation of territory did not sum up the whole burden visited upon this unfortunate country, and the Russian autocracy entered into an elaborate program for the complete russification of the Lithuanian people. The Lithuanian Statute was abolished in 1840 and Russian law was substituted. The magistrates and all government officials, from the governor to the most inferior policeman, were Russians. Railroad highway, municipal and government laborers were Russians exclusively.

If any Lithuanian professional, qualified to hold office, were so favored, they were assigned to places remote from the mother country among Russians. No Lithuanian peasant could own more than 160 acres of land. Agricultural societies, meetings and lectures were suppressed. Following the example of the Germans in Posen and Silesia, the Russians colonized Lithuanian lands with Russians, and to accomplish this purpose the Russian land banks bought up large tracts of such lands, parceled them into farms and sold them to the Russian colonists on the easiest terms. The Land Bank of Kovno alone spent more than six million roubles on this project during the last few years preceding the Russian revolution. So numerous were the laws and restrictions that it was practically impossible for a Lithuanian to engage in any commercial enterprise.

Lithuanians on College All Star Grid Team

HIGHTSTOWN, N. J.—Four of the thirty stalwart athletes who will represent the Eastern College All-Stars in the night game against the New York Football Giants at the Polo Grounds on September 7th are Lithuanian American boys. They are John Janusas (Tackle) of Boston College, John Mellus (Tackle) of Villanova, Joe Drulis (Guard) of Temple, and Bill Stapulis (Fullback) of Pittsburgh. The squad reported to coach Andy Kerr on August 22, ready to begin training immediately.

And the veteran Kerr, of "razzle-dazzle" fame at Colgate, lost no time in getting the machine under way at the picturesque camp set up at Peddie School. For no sooner had Dr. Richard T. Buckley pronounced all the candidates physically fit following thorough examinations than the All-stars went into action.

The current crop of last year's graduating gridiron aces is indeed an impressive one. Officials of the Herald Tribune Fresh Air Fund, which will share in the proceeds of the third annual game, brought together a formidable group, which met with the approval of Kerr, Assistant Coach Fred Swan of Temple and Trainer Jack Rourke of Colgate.

All expressed the opinion that it was a heavier but speedier squad than last year and within the sixteen days allotted for practice expect the team to be whipped into perfect shape for the forthcoming struggle against Steve Owen's pros. Kerr, coach of twelve previous all-star aggregations, said that two weeks would prove enough time for conditioning.

WHAT'S GOING ON?

LONG ISLAND: Sunday, September 11th at the Hotel Babylon, Babylon, L. I.; Lodge 182 of the Lithuanian Alliance of America presents a Clam-Chowder Party at 2 o'clock in the afternoon. Admission twenty-five cents.

CONNECTICUT: Sunday, September 11th at Indian Grove Park, New Haven, Conn.; Lithuanian Alliance of America Fourth District presents its annual picnic.

NEW YORK CITY: Sunday, September 25th at Alliance Hall, Brooklyn, N. Y.; Zozė Vitaitienė presents a song recital featuring the debut of her daughter Genevieve. Program begins promptly at 7 p. m. Admission one dollar.

NEW YORK CITY: Sunday, September 25 at Klashus Park in Maspeth, N. Y.; the Lithuanian Radio Hour established and directed by William Matusevičius and the Lithuanian Radio Hour Boosters' Club presents a Fall Festival of mirth, melody and merriment. Continuous dancing begins at 2 p. m. Admission fifty cents.

PEP UP YOUR PARTY

Since balminess is the order of the day at most of our parties, you're certain to find plenty of contestants among your guests if you offer prizes to any one who can successfully do any of the following tricks. We've never heard of anyone who ever succeeded in doing any of them, and you'll be safe in offering prizes of incalculable worth.

Try to stand up after being placed two feet from the wall with your hands behind your back and your head against the wall.

Try to stand five minutes without moving, after being blindfolded.

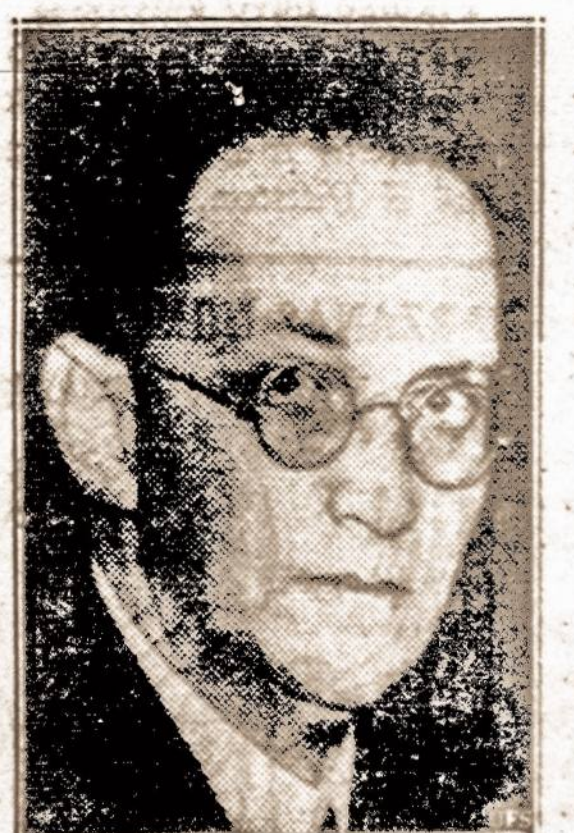
Sit squarely on a chair, not on the edge of it, and try to get up without bending your body forward, or putting your feet under it.

Try to break a wooden match with one hand if the match is laid across the nail of the middle finger of either hand and passed under the first and third finger of that hand.

Try to stand with your heels against the wall and pick up something from the floor.

Try to rub your ear with your elbow.

Try to stand at the side of the room with both your feet lengthwise touching the wainscoting.

WHAT NEWS?—Konrad Henlein, leader of the Sudeten Nazis in Czechoslovakia, who is conferring with Adolf Hitler over the Fuehrer's plan for solution of the Sudeten Nazis' demand for autonomy. The complete nature of Hitler's plans worries all Europe. Henlein, Hitler's mouthpiece in the Sudeten, seeks to free the region from Czechoslovakia and restore it to Germany. Hitler has rejected all solutions offered by the Czechs.

CHEERS, JEERS AND REFLECTIONS

(Excerpts from letters received by the editor)

MARXISM VS. RELIGION

NEW YORK, N. Y.: Denunciation of the profit motive by the communists is traceable to a Marxian fallacy — identifying profit in terms of money only. Stalin, Mussolini and Hitler have profited more and gained more power under the guise of socialism than any other contemporary capitalistic leader.

Small wonder that many of our more ambitious younger people have turned to socialism. It appears to have definitely displaced capitalism as a get-rich-quick medium, remembering that riches (in terms of materialism) is measured more in power and position than in money.

You manipulate shirts instead of stocks; red, black and brown have been used with equal

success. You need not necessarily be a leader. A soapbox who has become a commissar has made a profitable change.

The Marxian position on religion is equally fallacious. Denouncing religion as an instrument to keep people in subjection, it offers in its stead a monster state that keeps people in a state of subjection never before known.

It was urged against the church that it at one time owned one third of the soil of Europe. What then must be said of a state which owns everything, while the people own nothing, not even their own skins?

What must be said of the hypocrisy of those who would arrogate to themselves far more power than is exercised

by the people whose power they denounce?

"Arise, workers of the world, you have nothing to lose but your chains", say the Marxists, and they then proceed to bind the workers with heavier chains than they struck off.

Religion is under attack by various tyrants today because they recognize that in order to enslave a people you must first deprecate their importance. The best way to do this is to deny immortality.

The Roman Empire and Caesarism fell before the doctrine of immortality, and it will be the last defense of liberalism against the rise of despotism in the world today.

Jonas Arlauskas

VIENYBĖ

Dėmesio Vienybės Leidėjai ir Rėmėjai!

VIENYBĖS Leidėjai ir Valdyba šaukia svarbų pusmetinį leidėjų ir rėmėjų susirinkimą, kuris bus trečiadienį, 8:30 val. vak. SLA svetainėje, 197 Grand St., Brooklyn, N. Y. Leidėjams ir Rėmėjams dalyvavimas būtinas. P. BUKŠNAITIS, sekr.

ATKOČIAICIAI SVEIKINA VIENYBĖS ŠTABĄ

Nuoširdūs vienybininkai, ponai Atkočiai, nepamiršta VIENYBĖS štabo net ir linksmos viešnagės metu. Darbo Dienos šventės proga Atkočių šeima buvo išvykusi pailsėti ir paviešėti pas saviškius New Hampshire valst., tad prisiminę Brooklyne pasilikusius vienybininkus prisituntė sekantį pasveikinimą:

"Sveikiname VIENYBĖS redaktorių p. Vitaitį ir visą štabą ir siunčiame geriausių linkėjimus. Mes dabar esame Hudson, N. H., pas P. Atkočiačio brolių, kuris užlanko labai gražią paislio užėgą, vadinamą "Brick House". Kitą metų rengsime čia VIENYBĖS pikniką. Visi Atkočiai".

Dr. Petrika sveikina iš Washingtono

Darbo Dienos šventės proga Dr. A. Petrika buvo nuvykęs į Washington, D. C., ir prisiminęs brooklyniečius prisituntė VIENYBĖS redakcijai sekantį pasveikinimą:

"Sveikinu iš Dėdės Samo sostinės. Negaliu atsigerėti Washingtono vaizdų gražumu. A. Petrika."

MAŽAS, BET JAUKUS PIKNIKAS

Prაėjusį sekmadienį rengtas SLA penko apskričio piknikas, nors žmonių skaičius ir nebuvo labai gausingas, bet buvo jaukus ir visi piknike dalyvavusieji žmonės jaučiasi patenkinti juo.

Pasirodo, kad jau artinasi tos dienos, kad mūsų jaunimas pradės visiškai užkariauti mūsų pramogas. Sekmadienio piknikas tai parodė. Iš visų buvusių piknike žmonių buvo tik keletas senesniųjų, o visi kiti "šešiolikiniai".

Jaunimo tarpe matėsi ir atvykusių iš kitų kolonijų. Keletas buvo iš Bostono ir Pittston, Pa.

Piknike buvo surengtas polkos kontestas, kurį laimėjo senas polkos "čempionas" Jonas Jurkevicius ir Liona Tamašūnaitė iš Pittston, Pa.

LIETUVIAI AMERIKOS PILIEČIAI!

Atsiminkite ateinantį lapkričio mėn. bus rinkimai įvairių viršininkų įvairiasvietas. Nesakykite, kad Jums visvien ką neišrinktų. Būkit sąmoningi. Šį mėnesį rugsėjo (September) 20 dieną bus kandidatų įvardijimas arba nominacija, kurie kandidatai gaus daugiau balsų nominacijose tik tie bus balsuojami tikruose rinkimuose lapkričio (November) mėnesį.

14 Assembly distrikte Kings County yra perstatoma į valstybės moterų komitetą ir viena lietuvė, tai Kundrotaitė, dabar Mrs. Bull.

Todėl ir mes lietuviai turime nesnausti, bet paremti jos kandidatūrą, nes dar iki šiol mes lietuviai savo tautybės žmogaus neturėjome jokiam urėde. Juk esame piliečiai ir turime tas pat teises kaip ir visi.

Todėl patys eikit balsuoti ir kitus paraginkit, kad balsuotų už virš minimą kandidatę ir sykiu su ja einančius kandidatus M. J. Callandrillo ir A. F. Griffone.

K. F. Buividas.

Svečiai New Yorke

Švenčių proga New Yorke lankėsi daug lietuvių iš kitų kolonijų. Be kitų apsilankusių New Yorke buvo ir dvi jaunuolės Liona Tamašūnaitė ir Anelė Valnorūtė iš Pittston, Pa. Kurios prieš tris metus gyveno Brooklyne, bet dabar gyvena pas savo tėvelius Pennsylvania valstybėje.

TAUTININKŲ SAJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo mėn. 4 d., sekmadienį, Waterbury, Conn., Elton Hotely, įvyko Tautininkų Sąjungos atstovų suvažiavimas. Kiek delegatų dalyvavo ir kas buvo nutarta bus pranešta vėliau.

Laiminga šventė

Paskutiniams policijos raportais Darbo Dienos šventė New Yorke baigėsi laimingai be keletos mažesnių nelaimių ir iš New Yorke išvykusieji laimingai grįžo atgal.

M I R E

Rugsėjo 4 d. savo namuose mirė Kazimieras Mileris, 46 metų amžiaus. Gyveno 264 Union Ave., Brooklyne.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugsėjo 7 d. Gedulingos pamaldos bus laikomos Angelių Karalienės bažnyčioje. Bus palaidotas Šv. Trejybės kapinėse. Kūnas pašarvotas namuose. Visais laidojimo reikalais rūpinasi graborius J. Garšva.

Vienas iš New Yorke raketierių Dex Davis po tarymo išsina iš teismo rūmų

SMAGI PRAMOGA

BABYLON, L. I. — Vietos SLA 182 kuopa rengia savo pirmąjį pikniką sekmadienį rugsėjo 11 d. Lapių viešbutyje Railroad Ave., Babylon, skersai gatvės nuo geležinkelio stoties.

Pikniko šeimininkės E. Smitrienė, E. Jurgelienė ir O. Lapienė jau gamina "clam chowder", kurio ragauti gaus visi svečiai. Nes clam chowder su sausainiais įskaitomas į bilieto kainą: įžanga 25c.

Babylon Hotel sodne bus eilė stalų tiems svečiams, kurie mėgtas valgyti lauke, ore. Ien pat yra vaikams supynės. Viešbučio valgykla, baras ir bowling alieys bus visiems atdaryti.

Vakare bus įdomi programa, kurios šeimininkės nenori išduoti: "ateisi — pamatysi ir girdėsi". Betgi girdėjau, kad šoks tula balerina, dainuos garsusis tenoras Al. Vasiliauskas, kalbės pora auksaburnių, šokys mėgėjams bus progos šokti, na ir šiaip įvairių margumynų.

Pikniko vieta lengvai pasiekiamą: traukiniais ligi Babylon, L. I. stoties, automobiliais — Hempstead Turnpike

IEŠKO DARBO

"PAIESKAU darbo prie namų ruošos. Jė yra kam reikalinga namų darbininkė prašau kreiptis šiuo adresu: MRS. M. JACOBS 36 Hartford Ave., New Britain, Conn.

REIKALINGA

REIKALINGAS PRITYRĘS KEPE JAS mokantis kepti lietuviškai ir amerikoniškai duona. Kepėjas prašomas kreiptis prie: ANDRIUS ŽIUGZDA 182 Van Buren Str., Newark, N. J. (194-5-6)

ir 109 kelias ligi geležinkelio kelio ir bėgius pravaziavus, suk ti kairėn ligi stoties, arba Sunrise ar Montauk vieškeliais ligi Babylon.

Lauksime svetelių! Rep.

Lankėsi Brooklyne

Brooklyno žinoma artistė Aldona Kraučūnaitė (Bartuškevičienė), kuri dabar apsigyveno Colensville, Conn. lankėsi pas savo tėvus. Jai savaitė laiko prabėgo labai greitai, nes jai šis miestas taip kaip namai. Aldona buvo pripratusi prie didelio būrio žmonių, mažesnė kolonijoje nuobodžiau, bet jaučiasi linksma, nes labai gražioji vietoj turi savo kambarius. Aldona sveikinimus teikia brooklyniečiams ir jos mylimo choro "Operetės" nariams ir draugams. R.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĖ

Clement Voketaitis ADVOKATAS

50 COURT STREET, Brooklyn, N. Y. Tel.: Triangle 5-3822 168 GRAND STREET, Tel.: Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkilt savo Williamsburgo ofis 1 522 BEDFORD AVE. notoli Taylor St. BROOKLYN, N. Y. Tel. Evergreen 7-1312 PRIEMIMO VALANDOS: nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak. FLATBUSH OFISAS: 2220 Avenue J

Dr. L. ZINS

110 East 16th Street, New York, N. Y. tarp 4th Ave ir Irving Pl. (Isteigta prieš 25 metus) VALANDOS: 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet.

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

58.—Ulpiui nepatiko paliepiamas eiti visų užpakalyje, nes jis jautė, kad kiekvienam momente gali įsimeigti į jo nugarą aštri strėlė. Eidamas jis taip dažnai žvalgėsi atgal, kad jo sprandas pastyro ir galva apsvaigo. Dėl to jis apsisukęs gerą galą ėjo atgal, kad nereikėtų nuolat kraipyti galvos.

Ulpiui pamažų vaikščiojant, kiti laukiniai nuėjo pirmyn gana toli. Likęs vienas Ulpas nusigando ir leidosi bėgti, kad pavijus būrį. Tuo tarpu Dokas išlipo iš medžių nelabai maloniam darbui: jis nuėjo ištraukti savo strėlę iš nušautojo kunigų nugaros! Čia kiekviena strėlė buvo be galo brangus dalykas.

Dokas pasiryžo panaudoti kiekvieną strėlę keletą sykių. Tik tokiu būdu jam užtektų jų. Ištraukti strėlę iš lavono buvo labai nemalonus darbas šiam jaunuoliui, kuris niekad nesitikėjo užmesti ką nors. Šiuo atveju jis žudė tik reikalo verčiamas, kad išgelbėti nuo tikros mirties Diką ir Yvonę.

Vėl pradėjęs sekti paskui nedorėlių būrį, Dokas nustebęs pamatė, kad krūmai baigiasi ir giria retėja. Jei nebus medžių, nebus krūmų ir tankumynų, jam nebus kur slėptis ir nebus galima sekti piktadarių. Tuomet viskas žus! Sekti atviru lauku nematomam negalima. Atsargūs laukiniai tuo jį sugautų.

žiūrėkite Kas bus toliau — kitame Vienybės numeryje

PASKUTINĖS BROOKLYNO NUOTRUPOS

Kas nenorį nuosimčių mokėti, tegu tie kreipiasi pas geruosius skolintojus, kurie po paskolinimo už poros valandų atsima.

Geriausia šeimininkė vyriškos lyties Brooklyno gerų visuomenininkų tarpe grynus pinigų parduoda už pinigus. Savos rūšies biznis.

Klaipėdiškis Aleksandras visai nesirodo Grand gatvėje. Bijosi "prietelių".

Bijantis skolininkų manasis pataria po Brooklyno žemėlį važinėti "sub-marines". Geriausias būdas išsaugoti nuo persekiotojų.

Antras būdas — skaityti žingsnius "zavulkais" tiesiai į namus.

Tokį būdą vartoja kai kurie vidurinio luomo brooklyniečiai. Nėra dyvų. Juk ir žemės kirminas nori gyventi.

Geležinio Vilko "vyriausią galva" Coney Island taip "kapeliūšiais" apsikroves, kad nėra laisvos valandėlės Brooklyną aplankyti.

Vienas sporto ratelis rengia kontestines kovų įspirimo rungtynes. Laikykitės ir saugokitės macni vyrai, kad netektų "žapukų" gauti, kaip tėvo pasogi-niui...

Vienas tipas "susibečino" 5 dienas nevalgyti pradėdant pirmadieni ir baigiant penktadieni. Apsirikio vargšas. Reikėjo pradėti penktadieni, o baigti pirmadieni. Neišlaikė. Antradienio vakare visą kumpį sudorojo... Harry

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĖ

Clement Voketaitis ADVOKATAS

50 COURT STREET, Brooklyn, N. Y. Tel.: Triangle 5-3822 168 GRAND STREET, Tel.: Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkilt savo Williamsburgo ofis 1 522 BEDFORD AVE. notoli Taylor St. BROOKLYN, N. Y. Tel. Evergreen 7-1312 PRIEMIMO VALANDOS: nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak. FLATBUSH OFISAS: 2220 Avenue J

Dr. L. ZINS

110 East 16th Street, New York, N. Y. tarp 4th Ave ir Irving Pl. (Isteigta prieš 25 metus) VALANDOS: 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet.

BIZNIERIŲ SUSIRINKIMAS RENGIAMAS KONCERTAS

Lietuvių biznierių organizacijos nepaprastai svarbus susirinkimas įvyks šį trečiadienį, rugsėjo (September) 7 d., 1938, 8 val. vakare. Lietuvių Amerikos Piliiečių klubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Šis susirinkimas bus ypatingai svarbus tiems biznieriams, kurie skelbiais biznierių radijo programoj, tad visi, kurie skelbiatės per radijo — būtinai malonėkite dalyvauti. Valdyba

Lietuvių Radijo draugija, kuri Jums duodavo per paskutinius penkis metus įdomius koncertus ir parengimus, vėl rengia koncertą. Šios draugijos koncertais jūs buvote patenkinti. Todėl Lietuvių Radio Draugija norėdama patenkinti Jūsų norus rengia koncertą, kuris įvyks spalio mėn. 16 d. Grand Paradiise salėje, Brooklyn, N. Y. Vyt. Ubarevičius, L. R. D. sekret.

PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!

NėRA žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašalpa. Numirus — reikalinga pagalba likusiems šeimos nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neištinka. BUK rūpestingū!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą — rytdieną! APSIDRAUSK save ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudos ir pašelpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo \$100 iki \$5,000. LIGOJE pašalpą galima gauti nuo \$6 iki \$12 savaitėje. NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus. SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių. BUK tos didelės lietuvių šeimos nariu!

ĮSIGYK SLA Jubiliejinį Albumą. Tai graži, didelė, istoriska knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų SUSIVIENIJIMO turtas — virš \$2,000,000. giminių ir pažįstamų. BCK to turto dalininku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje. ALBUMO kaina \$5. SLA nariams — \$2.50. PRISIRASYK prie artimiausios tamstai kuopos! INFORMACIJAS galite gauti: LITHUANIAN ALLIANCE of AMERICA 307 West 30th Street, New York, N. Y.

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS

Namie gaminti ledai (Ice Cream) Geriausi užkandžiai ALUS IS KRANO IR BONKUTEMIS

JUOZAS GINKUS 495 Grand Street, Brooklyn, N. Y. EVERGREEN 4 7142

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS) 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS (ARMAKUSKAS) 423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuėms

A. VALANTIEJUS 54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y. NOTARY PUBLIC Tel. NEWton 9-4464

BARRY P. SHALINS (SALINSKAS) 84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuėms

JUOZAS GARŠVA 231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. KOPYCIOS LAIDOTUVĖMS Tel. Evergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

SKAITYKITE VIENYBĖ